

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2,396 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คน

ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 138 คน และครูจำนวน 206 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ โดยกำหนดระดับความต้องการเป็น น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้เสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นด้วยตนเอง รวมแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 344 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 344 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และตรวจสอบการให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมดแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้วยค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) วิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามตำแหน่ง เพศและวุฒิการศึกษา ด้วยสถิติการทดสอบที (t-test) แบบ independent sample และทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา ด้วยสถิติการทดสอบเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1. ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยด้านที่มีความต้องการมากไปน้อย คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ โดยมีผลสรุปแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงสุด ได้แก่ กำหนดรูปแบบวิธีการและเครื่องมือในการเก็บมีแบบฟอร์มการกรอกข้อมูลที่ชัดเจนและหลากหลาย ครบถ้วนตามมาตรฐานของการประเมิน รองลงมา ได้แก่ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตรงตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ชุมชนและบุคลากรของสถานศึกษา โดยทั้งสามรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการประเมินที่ตรงตามมาตรฐาน โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อมูลครบถ้วนมีความเพียงพอตามความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน และมีเนื้อหาตรงตามมาตรฐานการประเมิน มีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.3 ด้านการประมวลผลข้อมูล พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงสุด ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบการประมวลผลข้อมูลมีความรู้ทางสถิติและมี

ทักษะ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลหรือจัดกระทำข้อมูล โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ นำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมสำเร็จ รูปมาคำนวณ วิเคราะห์แปลความหมายของข้อมูล มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ สถิติที่ใช้มีความเหมาะสมตามประเภทของข้อมูลในการประมวลผล โดยมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการจัดเก็บข้อมูล พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ แบ่งประเภทในการจัดเก็บ เป็นหมวดหมู่โดยใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นเกณฑ์ โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สารสนเทศจัดเก็บในรูปแบบของการแสดงข้อมูลที่สำคัญในการประกันคุณภาพ เช่น ป้ายนิเทศ เอกสารรายงาน ตารางคำบรรยาย มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและสถานที่จัดเก็บข้อมูลประจำศูนย์สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ มีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.5 ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย การนิเทศกำกับ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาการประกันคุณภาพ โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ นำข้อมูลดิบและสารสนเทศมาใช้ในการ วิเคราะห์เพื่อกำหนดมาตรฐานและพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด (สพท.นว.เขต 3) นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า

2.1 ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมี

2.6 ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผู้วิจัยมุ่งอภิปรายในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ (ราชกิจจานุเบกษา, หน้า 14) ซึ่งผู้บริหารและครูต้องถือปฏิบัติในสถานศึกษาและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ทำให้ผู้บริหารและครูตระหนักในความสำคัญของการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารและดำเนินงาน ตลอดจนประกอบการจัดสนใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาต้องรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก สถานศึกษาจะได้มีความพร้อมในการเสนอข้อมูลสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และตามความต้องการของผู้ประเมิน นอกจากนี้นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ต้องการให้สถานศึกษาในสังกัดมีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยปรับปรุงให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถใช้งานได้ จึงทำให้ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากนั่นเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงพร สมุทรโมฬี (2547, บทคัดย่อ) จากการวิจัยเรื่องการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ที่พบว่า การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาของกัญญา บุโรทานนท์ (2544, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก และจากการสอบถามความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อระบบการนำเข้าข้อมูล กระบวนการทำงานและผลลัพธ์ หรือรายงานของระบบอยู่ในระดับมากและผลการวิจัยของคิม (Kim, 1996, pp. 446-A) ที่ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้เห็นความจำเป็นในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการขององค์กร การดำเนินงานประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประกันคุณภาพภายใน คือ การบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ ในปัจจุบันผู้บริหารและครูคุ้นเคยกับกระบวนการประกันคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกครบทุกโรงเรียนแล้ว ผู้บริหารและครูเริ่มเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จัดโรงเรียนฝึกรวมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนสร้างความมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. จากผลการวิจัยด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย การนิเทศกำกับ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาการประกันคุณภาพ รองลงมา ได้แก่ นำข้อมูลดิบและสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดมาตรฐานและพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อทบทวนและปรับปรุงคุณภาพในสถานศึกษา และเสนอรายงานสารสนเทศที่บ่งชี้ถึงคุณภาพและผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษาสู่ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อรับการประเมินภายนอก ส่วนความต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัด นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น อาจเป็นไปได้ว่า หลังจากการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครสวรรค์ เขต 3 ล้วนเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องนำผลการประเมินและนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง จึงทำให้ความต้องการในรายการนี้ต่ำกว่ารายการอื่น ๆ ซึ่งผลการวิจัยด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้นี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประวดี สุทธิประภา (2543, บทคัดย่อ) จากการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อการประกัน คุณภาพ การศึกษาโรงเรียนนาร่องสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่าด้าน การปฏิบัติตามระบบสารสนเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และวิจินโฮเวน (Wijnhoven, 1995, pp. 588-A) ที่ศึกษาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและควบคุมระบบในหน่วยงานของทางราชการพบว่า ภารกิจการทำงานในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น และจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงระบบการดำเนินงาน นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการทำงานส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบและนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นสำคัญ

3. จากผลการวิจัยด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการประเมินที่ตรงตามมาตรฐาน รองลงมา ได้แก่ ข้อมูลครบถ้วนมีความเพียงพอตามความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าผู้บริหารและครูในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีภารกิจความรับผิดชอบที่นอกเหนือจากภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังมีงานอื่น ๆ ที่ต้องทำ ไม่ว่าจะเป็นงานด้านธุรการ การเงินพัสดุ ตลอดจนประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ขอความร่วมมือมายังสถานศึกษาที่ต้องใช้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วม ทำให้สถานศึกษาบางแห่งที่มีบุคลากรน้อยอยู่แล้ว ภารกิจในความรับผิดชอบที่หลากหลายด้าน ทำให้การดำเนินงานด้านการตรวจสอบข้อมูลอาจไม่สามารถดำเนินการได้สมบูรณ์ จึงมีความต้องการมาก นอกจากนี้ผู้บริหารและครูมีความตระหนักใน ความสำคัญในธรรมชาติของข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีหลายด้าน และมีความเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอทั้งด้านจำนวนนักเรียน ผลการเรียน การดำเนินงานด้านต่าง ๆ หากมีความผิดพลาดของข้อมูล จะทำให้การนำไปใช้ไม่น่าเชื่อถือและไม่เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายจึงทำให้ผู้บริหาร และครูมีความต้องการสูงในการที่จะตรวจสอบความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา บุโรทกานนท์ (2544, บทคัดย่อ) จากการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนสารสนเทศที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า การตรวจสอบระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากและผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

4. จากผลการวิจัยด้านการประมวลผลข้อมูล พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสาม รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบการประมวลผลข้อมูลมีความรู้ทางสถิติและมีทักษะ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลหรือจัดกระทำข้อมูล รองลงมา ได้แก่ นำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมสำเร็จรูปมาคำนวณ วิเคราะห์แปลความหมายของข้อมูล อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษา ยังขาดความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมต่าง ๆ ด้านการประมวลผล และความรู้ทางสถิติ และถึงแม้ว่าในสถานศึกษาบางแห่งพอจะมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถดังกล่าวอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นจำนวนน้อย ในภาพรวมของทั้งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จึงทำให้มีความต้องการในรายการดังกล่าวสูง ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ สถิติที่ใช้มีความเหมาะสมตามประเภทของข้อมูลในการประมวลผล อาจเนื่องมาจากสถิติในการประมวลผลข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพียงสถิติพื้นฐานที่ไม่ซับซ้อน ไม่ต้องมีการคิดค้นสถิติใหม่ ๆ เพิ่มเติม ผลการวิจัยด้านการประมวลผลข้อมูลนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงพร สมุทรโมฬี (2547, บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่องการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร ผลการวิจัย พบว่า การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร ด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับสูงสุด และผลการศึกษาของคาปูตา (Kaputa, 1994, pp. 1436-A) เรื่อง การนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อการประมวลผลเพื่อบริหารงานในสถาบันการศึกษาชั้นสูง พบว่า วิทยาการคอมพิวเตอร์ช่วยประมวลผล และนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนและต่อการบริหารงานที่เคยถูกปิดกั้นในความคล่องตัวของการบริหารงานทั้งในสถาบันที่เป็นเครือข่ายสาขาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถทราบข้อมูลทางด้านตัวเลขการเงิน การงบประมาณได้อย่างรวดเร็ว และวิจินโฮเวน (Wijnhoven, 1995, pp. 588-A) ได้ศึกษาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและควบคุมระบบในหน่วยงานของทางราชการ พบว่าหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการทำงานส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบและนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นสำคัญ โดยการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการดำเนินงาน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้จำเป็นต้องได้รับการฝึกการจัดระบบและการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นอย่างดี นอกจากนี้คิม (Kim, 1996, pp. 446-A) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้เห็นความจำเป็นในการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการจัดระบบ

สารสนเทศเพื่อการจัดการขององค์กร การดำเนินงานประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ และระบบข้อมูล

5. จากผลการวิจัยด้านการจัดเก็บข้อมูล พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสี่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีความสามารถในการจัดระบบการเก็บข้อมูลทั้งในรูปเอกสารและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สถานศึกษาแต่ละแห่งมีระบบการจัดเก็บตามมาตรฐานที่ครบถ้วนเพื่อรับการประเมินทั้งภายในและภายนอกอย่างชัดเจนอยู่แล้ว โดยมีแบบฟอร์มการรายงานข้อมูลที่สถานศึกษาใช้ร่วมกัน จึงทำให้ผู้บริหารและครูมีความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศด้านการจัดเก็บข้อมูลเป็นอันดับท้าย ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ แบ่งประเภทในการจัดเก็บ เป็นหมวดหมู่โดยใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นเกณฑ์ รองลงมา ได้แก่ สารสนเทศจัดเก็บในรูปของการแสดงข้อมูลที่สำคัญในการประกันคุณภาพ เช่น ป้ายนิเทศ เอกสารรายงาน ตาราง คำบรรยาย อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องมีการรายงานการประเมินตนเองเพื่อการประเมินภายในและภายนอกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ หลังจากที่มีการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลแล้ว ดังนั้นเพื่อเป็นการสะดวกในการนำข้อมูลมาใช้เขียนรายงานจึงมีความต้องการในการจัดเก็บอย่างเป็นหมวดหมู่โดยใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นเกณฑ์ และจัดเก็บในรูปของการแสดงข้อมูลที่สำคัญในการประกันคุณภาพ เช่น ป้ายนิเทศ เอกสารรายงาน ตาราง คำบรรยาย เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการนำไปใช้ ซึ่งผลการวิจัยด้านการจัดเก็บข้อมูลนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติวา จันทกุล (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่ามีปัญหาสูงสุดในเรื่องการจัดห้องคอมพิวเตอร์ไว้เก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดรูปแบบสารสนเทศให้สัมพันธ์กับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

6. จากผลการวิจัยด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับห้า อาจเป็นเพราะว่าในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่สามารถเก็บได้จากครู นักเรียน และชุมชน ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอยู่กับสถานศึกษาอยู่แล้ว ถึงแม้จะเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นที่สถานศึกษามีความต้องการมาก แต่ก็สามารถเก็บรวบรวมได้อย่างไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อน มีปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลน้อย จึงทำให้ค่าเฉลี่ยของความ ต้องการอยู่ในอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการสูงที่สุด ได้แก่ กำหนดรูปแบบวิธีการและเครื่องมือในการเก็บมีแบบฟอร์มการกรอกข้อมูลที่ชัดเจนและหลากหลาย ครบถ้วนตามมาตรฐานของการประเมิน รองลงมา ได้แก่ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตรงตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษายังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการกำหนดรูปแบบ วิธีการและการจัดทำเครื่องมือที่ชัดเจน เพราะเครื่องมือที่มีความตรงและ

ออกแบบอย่างสมบูรณ์จะส่งผลถึงความสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้แม่นยำ ครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ได้ตามความต้องการ ส่วนรายการที่มีความต้องการต่ำที่สุด ได้แก่ เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ชุมชนและบุคลากรของสถานศึกษา อาจเป็นไปได้ว่าการดำเนินงานด้านนี้ของสถานศึกษาไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน และสถานศึกษาทุกแห่งมีการเก็บข้อมูลเหล่านี้เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงทำให้มีความต้องการรายการนี้ต่ำกว่ารายการอื่น ซึ่งผลการวิจัยด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประวัติดิสสุทธิประภา (2543, บทคัดย่อ) จากการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนาร่องสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า การออกแบบระบบสารสนเทศ โรงเรียนดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และกัญญา บุโรทกานนท์ (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในการกำหนดความต้องการของระบบและออกแบบระบบ พบว่า ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมากและผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

7. ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในภาพรวมมีความต้องการไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านผู้บริหารและด้านครูผู้สอน จึงทำให้ความต้องการในการดำเนินงานของทั้งผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการกับครูในฐานะผู้ปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ประกอบกับการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบันมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมกันดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย เมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ความต้องการด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่เป็นผู้กำหนดแนวทงนโยบายการปฏิบัติต่าง ๆ และส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด แต่ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล ทำให้ครูผู้สอนต้องพบปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติโดยตรงมากกว่า ส่วนผู้บริหารก็มักพบปัญหาในเชิงบริหาร ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีมุมมองและวิธีคิดที่อาจแตกต่างกันไปบ้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการจัดระบบสารสนเทศ จึงทำให้ความต้องการด้านนี้ของผู้บริหารและครูแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ ในภาพรวมมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามเพศของบุคลากร ผู้บริหารและครูทุกคนต้องร่วมกันดำเนินงานให้เป็นไปตาม

มาตรฐานและตัวบ่งชี้ แต่ในด้านการประมวลผลข้อมูล ที่มีความต้องการแตกต่างกัน อาจเป็นไปได้ว่า โดยปกติทั่วไปผู้ที่มีความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และการคำนวณส่วนใหญ่มักเป็นเพศชาย ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้บริหารและครูที่เป็นเพศชายจะมีความสามารถด้านการประมวลผลแตกต่างจากผู้บริหารและครูที่เป็นเพศหญิง ประกอบกับเจตคติที่มีต่อการคิดคำนวณ จึงทำให้ความต้องการด้านนี้แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ ในภาพรวมมีความต้องการ แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ และการประมวลผลข้อมูล ผู้มีอายุต่างกันมีความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าผู้บริหารและครูที่มีอายุต่างกัน เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันไปทั้งด้านเวลา ความคล่องตัว และคุณภาพในการเรียนรู้ นอกจากนี้ความแตกต่างกันในช่วงอายุของบุคคล ทำให้แต่ละบุคคลมีลักษณะส่วนตัว แนวคิดหรือเจตคติในการทำงานเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไป ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหารและครูต้องรับผิดชอบดำเนินงานในสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมมีความต้องการไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูล แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครูในสถานศึกษาไม่ว่าจะมีวุฒิการศึกษาใดต่างก็มีหน้าที่ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ที่มีความต้องการด้านการตรวจสอบข้อมูลแตกต่างกันนั้น อาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีได้ศึกษาและเรียนรู้กระบวนการที่มีความแตกต่าง ทำให้พบปัญหา หรือมีวิธีการดำเนินงานด้านการตรวจสอบข้อมูลที่แตกต่างไปบ้าง จึงทำให้มีความต้องการแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวมมีความต้องการแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และการประมวลผลข้อมูล มีความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะประสบการณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะว่าโรงเรียนที่มีครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากย่อมจะส่งผลให้ต่อพัฒนาทุกด้าน รวมถึงได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถทันกับเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ประกอบกับการได้ปฏิบัติงานเป็นเวลายาวนานขึ้นย่อมเป็นการได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ ทำให้ได้เรียนรู้แนวทาง วิธีการดำเนินงานในเรื่องนั้น ๆ และได้พบปัญหาในหลากหลายรูปแบบและเกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา เมื่อประสบปัญหาจากการดำเนินงานในภายหลังก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยหรือไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน ดังนั้นจึงทำให้ความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงพร สมุทรโมหี (2547, บทคัดย่อ) เรื่องการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารระบบข้อมูล

สารสนเทศระหว่างโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกและโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการประเมิน ภายนอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมมีความต้องการแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ มีความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ขนาดของสถานศึกษา เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เพราะขนาดของโรงเรียนเป็นตัวกำหนดจำนวนนักเรียนและจำนวนบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้โครงสร้างและปริมาณงานของโรงเรียนต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีโครงสร้างซับซ้อนกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งโครงสร้างและปริมาณงานที่ต่างกันนี้จะมีผลต่อการดำเนินงานต่างกันไป ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพของโรงเรียนแตกต่างกันไป ดังที่นฤมล มุลา (2542, หน้า 27) ได้กล่าวว่าการบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความยุ่งยากซับซ้อน เพราะมีจำนวนนักเรียนและบุคลากรมาก แต่โรงเรียนขนาดใหญ่มีทรัพยากรการบริหารงานมาก มีบุคลากร งบประมาณมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของประวัติ สุทธิประภา (2543, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานสารสนเทศเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาโรงเรียนนาร่องสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานสารสนเทศทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่ผู้บริหารและครูมีความต้องการในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้วิธีการ และส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้เพื่อการควบคุม ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษา

1.2 ควรมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถกำหนดรูปแบบวิธีการและเครื่องมือในการเก็บมีแบบฟอร์มการกรอกข้อมูลที่ชัดเจนและหลากหลาย ครบถ้วนตามมาตรฐานของการประเมิน เพื่อความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตรงตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ อันจะส่งผลให้สถานศึกษามีข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน เป็นปัจจุบัน และตรงตามความต้องการใช้ในการดำเนินงาน โดยศึกษานีเทศก์ที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 หรือการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ

1.3 สถานศึกษาโดยผู้บริหารและครูควรมีกระบวนการตรวจสอบข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน และเพียงพอต่อความต้องการใช้ในการประเมินที่ตรงตามมาตรฐาน เพื่อให้ข้อมูลครบถ้วนตามความต้องการตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน โดยพัฒนาทีมงานให้มีการประสานการตรวจสอบข้อมูลร่วมกันในแต่ละมาตรฐาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและความสอดคล้องในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอื่น ๆ

1.4 สถานศึกษาควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการประมวลผลข้อมูลให้มีความรู้ทางสถิติและมีทักษะ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผล และจัดกระทำข้อมูล โดยสามารถนำเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมสำเร็จ รูปมาคำนวณวิเคราะห์แปลความหมายของข้อมูล นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 อาจจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้รับผิดชอบในสถานศึกษาด้านนี้โดยเฉพาะ

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศโดยแบ่งประเภทในการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ โดยใช้มาตรฐานและ ตัวบ่งชี้เป็นเกณฑ์ มีการแสดงข้อมูลที่สำคัญในการประกันคุณภาพ ด้วยป้ายนิเทศ เอกสารรายงานหรือในรูปตาราง ประกอบกับสถานศึกษาต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อความสะดวกในการใช้

1.6 ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารและครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย การนิเทศกำกับ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาการประกันคุณภาพ และนำข้อมูลดิบและสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดมาตรฐานและพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงความต้องการได้รับการสนับสนุนในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์หรือส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการหรือการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) ของครูผู้ปกครอง และชุมชน

2.4 ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากตัวแปรอิสระอื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น